

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

P i O n e n.

 Fredagen, den 2 Augusti, 1771.

 Fortsättning af Brevvet uti föregående
 Numer.

Vidare vil du weta också Politiska nyheter
 härifrån Götheborg! Nej tack, käre Bror,
 för förtroendet! An om Du tappade mit bref på
 Caffé-husen, och det blef uptaget af någon parti-
 galopperare; då dugde det icke at hafwa skrifwet,
 hwarken Götheborgska eller andra Europeiska ny-
 heter; ja, jag fruktade något parti skulle stikna,
 om jag blandade mig in i sladder från någon ort
 i den bekanta werlden, äfwen utom Europa. Jag
 sladderar ibland med Sjö-män, af hwilka en be-
 rättade mig om et påstående krig, imellan et par
 små-Kungar på Madagaskar. Men såroft är,
 at låts som man ej wistet. Ty ehuru jag icke wet,
 om wåre parti-springare hafwa mera at beställa
 med hjeltarne på Madagaskar, än med deras
 majeståter i månen; torde dock somlige taga den
 enas, somlige den andras af små-Kungarnas par-
 ti; och jag, fattige, kunde komma i knipa för
 min

min Madagastariska avisa. Råddhogan drifwer mig därför ännu längre bort til de obekante länderne, långt syd-ost från Madagastar, dit jag icke hört våra partier ännu sträcka sin berömmeliga stats-omsorg.

En gammal Båtsman, som länge faret med Neptuni driftiga kuffar, Holländarne, berättade mig härviddagen om Deconomien på tvänne obekante Söderländer, den ena et stort *Näs*, och den andra en stor *Ö*. Som båda hade sköna naturs-producter, men af olika slag, så gafs tillfälle til handel och sjöfart dem imellan. *Näset* hade öfverflöd af spannemål, som utsteppades til många, och mest til *Ö*-boarna, hwilka hade där på ingen tillgång hemma. Men ömkeligt är, at ehuru *Näset* är södra Polens spannemålmagasin; (äfwensom Sverige Nordpolens järnvåg) bära des inbyggare sig likwät alt för illa och owigt åt, at bereda bröd. De hafwa länge icke wetat annat sätt, at få spannemålen til mjöl, än at stöta den i mortel, som man nog kan tänka är en långsam och dyrlegd förrätning. Af den så sönderstöta spannemålen plåga wäl de mesta *Näs*-boarne göra samtaget bröd; men en hop folk äro, där som här, läkra, och wilja hafwa fint bröd, fritt från sädor och agnar. Til deras tjenst är på *Näset* en wäldig hop händer hyslesatta med, at, på det enfaldigaste och långsammaste sätt, med fingrarne plocka agnarna ur mjölet, innan det bagas. Öfning och handlag gör, at 20 mästertliga mortel-stötare, och 20 konstefarne agnplockare kunna

kunna på en lång sommar = dag förädla en tunna spannemål til något nära lift grof = siftat mjöl, hwaraf Bagarne göra et söga behageligt bröd, hwilket dock omögeligen annat kan, än blifwa ganska dyrt, för de långsamme mortel-stötare och agn-plockare arbetens skul. Si, så tillgår på Väset, och äfwen i flere Söder-polens länder. Väset kan altså icke affätta annat, än blotta oförädlade spannemålen, som där är uti intet betydande pris emot beredda kakor och bak = bullor.

Men tacka wil jag den stora Öens inbyggare. Desse taga från Väset all sin spannemål. De hafwa inrättat watten = mjöl = och sift = qwarnar, på hwilke en enda mölnare kan på en enda dag förädla så mycken af Väsets spannemål til det finaste mjöl, som 400 mortel-stötare och agnplockare på Väset icke kunde på samma tid medhinnna, och aldrig ändå så jämt och wäl. Därföre kunna och Ö = boarna sälja för godt köp det finaste och finaste bröd, hwarpå de hafwa en drågtig affättning på sjelfwa Väset, där de så 20 til 30 tunnor spannemål för knäcke = bröd och Korpor efter en tunna; ja, wäl 100 til 200 tunnor för en enda tunnas förädling til gorån och peppar = nötter, som säljas til Väsets Gruntimmer och barn.

De förståndigare och i synnerhet Regeringen på Väset hafwa alltid förtretats öfwer Ö = bagerier och brödsälgning af Väsets spannemål. Länge har man på Väset icke wetat, huru de på Öen kunnat få så fint bröd tilwäga, för så gode

Föp, och det ändock med ansenlig winst. Nyligen hafwa ändteligen några resande *Näs*-boar sedt qwarn- och sikt-inrättningen på *Öen*, och tilbudet sig at upfatta mjöl- och sikt-qwarnar i sit *Fä*-*bernesland Nässet*. Men hwad swårigheter möta icke desse *Patrioterne*? Fördomar, synnerligen den, at blifwa wid *Fars* och *Farfars* seder, lasta alla goda qwarn-förslager. Somlige af *Näs*-boarna invända, at de aldrig kunna årnå den mölnare-särdigheten; *Kråmare* och *Fruentimver* påstå, at watnet på *Nässet* icke är så kraftigt, at drifwa qwarnar, som på *Öen*, ehuru på det förra är större watten-fall, än på den senare. *Fattigdomen*, som är almän på *Nässet*, hjälper *Kråmare*-pratet och *hoglösheten*. Med *Regeringens* förskotter, prämier och upmuntringar har man ändteligen til en början fått några små handqwarnar och handsiktar i gång; och til deras förkofring har *Regeringen* förbudet all bröds införsel från *Öen*. Men det goda *Näs*-folkets utländska smak gifwer *lurendragare* (hwilke *Regeringen* på *Nässet* kallat bröd-tjufwar) tillfälle, at ännu införa utländskt bröd, ehuru de intändskt handqwarns- och sikt-inrättningarne kunna skaffa äfwen så godt bröd, för lika pris. Hwartil kommer, at en ansenlig corps af *mortelstötare*- och *aguplockare*-*åmböeren* lägga sig emot all qwarn- och sikt-inrättning, som skulle taga ifrån dem brödet, hwilket är emot deras privilegier. Så uselt tilstår det på *Nässet*.

Här flöt sig Båtsmannens saga. Och tänk den Falken flöt hånne med så flatt stratt, at jag börjar tro, det han diktat hånne, at narra mig. Kom wåds han med *Nåset* och des spannemål menar Sverige och des järn; med *Örn* och des mjöl- och sift-qwarnar, *England* och des järn- stål- och metall-fabriquer; med *Nåsets* mortel-stötare och agn-plockare, *Sveriges* gamla Handtverkare uti järn- och metall-arbeten, o. s. w.

Fortfättning härnäst.

Götheborgske Wexel-Coursen.

Den 27 och 31 Julii.

Lond.	63½ - -		63½ - -	D. R:mt.
Amst.	58½ à 59		58½ à 59	M. R:mt.
Hamb.	- - - -		- - - -	M. R:mt.

Framkommer til Catechismi-Förhör: Måndagen Spannemålgatans Rote. Tisdagen Nwarnebergsgatans Rote. Onsdagen Masthugget och Haga Roten.

Rundgörelser.

På Kongl. Post-Contoiret härstådes finnas Trollhätte Sluſswerks lotter för Augusti månad, som kunna bekommas, emot 5 D. S:mt för en hel lott, 2 D. 16 ö. för en half, och 1 D. 8 ö. för en sjerdedels dito.

Sluteligen gifwes en gång för alla tilkänna, at som dragningen til 1sta Classen, uti det tilföre-
intimerade Stralsundska Lotteriet, ofelbart och
utan uppehåll, kommer at dragas den 2 nästkom-
mande September, enligt intimerat och anslaget
Avertissement, utur Stralsundska Tidningarne
N:o 40, underteknad af Lotteriets Directeur där-
städes, Herr Dominicus Zuchnewiz: fördenskul
kunna några få lotter ännu erhållas hos under-
teknad Collecteur, tillika med lotterie-planer och
förslager öfwer selskwa godset Büstenhagen, som
blifwer högsta winsten uti 4de Classen, emot til-
förene kundgjordt pris, til och med den 17 i denne
månad, å hwilken dag, i fall af resterande och
öförsälde lotter, warda de då öfwersände för lot-
teriets räkning och completerande til förbesagde
Dragnings termin.

Ulr. M. Valtinson.

Den 6 dennes kommer uppå denna Stadens
Auctions-kamare at försäljas, genom offentligt
utrop och öfwerbod, resten af de waror, som blif-
wet bärgade af strandade Danska Skeppet Caro-
lina, och den 18 sistl. Julii öförsälde blefwo, be-
stående ungefärligen af 300 orhöfden rött och
hwitt Franskt win, samt några pipor brännewin.

För någon ogift Herre blifwa til nästa Michae-
lis 3ne wakra under-rum åt gatan, uti Herr Jo-
han Schus stenhüs, wid lilla torget, lediga at
tiltråda. Skulle någon Handlande samma rum
åstunda, och wil åfwen hafwa en hwalfd källare;
så

få kan den åfwen i gården bekommas. Om wilforen accorderas med hus-egaren.

Wid Wästra hamnen, imellan Kongs- och Kyrkogatan, står en bod, tjenlig för någon Handlande, at hyra, hwarom närmare underrättelse fås på Tryckeriet.

En sal och 2 kamrar, alle wäl tapitserade och med goda kakelugnar försedde, samt i öfra wånningen at gatan belagne, uplåtas mot hyra uti et wackert hus på Konungsgatan, och kunna nästa Michaeli tiltrådas. Närmare underrättelse fås på Tryckeriet.

På Drottningegatan, uti Fru Doctorinnan Boethii gård, äro följande öfverrum ledige, at nästa Michaelis, af något hushåll, tiltrådas; nämligen: en stor stuga at gatan, kök och wisterhus at gården, samt nödigt windsrum til wed och annat husgeråd: om hyran accorderas med den, som nu bebor huset.

Uti Klädewäswaren Christian Francks hus, på Kyrkogatan, äro följande öfverrum för hushåll ledige nästa Michaelis at tiltråda, nämligen: et större och et mindre at gatan, et stort rum med kök där bredewid at gården; de 3 förstnämde äro tapitserade, jämte windsrum och flere uthus til weds inläggande, som alt kan beses och om hyran accorderas på stället.

Skulle någon hafwa en brukad stor bryggkätel eller panna at försälja, erhålles underrättelse om köpare i öfwannämde Francks hus.

Til salu utbjudes en fyrstsig wagn, i godt stånd; hwarom närmare bested på Tryckeriet.

En korg-wagn, med stål-axlar, i godt stånd, och kan af en häst helt lätt dragas, är til salu. Vidare underrättelse på Tryckeriet.

Nästkommande Söndag blifwer sista predikan wid Masebergs brunn.

På Boklådan, uti Herr Fabriquer Brusewigs hus, på Drottning-gatan, finnes til köps: Grefwe Dalbergs Svecia Antiqua & Hodierna, 80 d. Jhres Glossarium Svio-Gothicum, 40 d. Knöds Theologia Practica, 10 d. Den Förnuftige Fritänkaren, 7 d. 16 ö. Branders Gustavide, 7 d. Handlingar, rörande Becko-Kristen, Uplysning för Swenska Folket, 6 d. B. Bergens lesvernes Beskrifning, 2 d. Fru Pompadours lesverne, 3 d. Anecdoter om namnkunniga Swenska Män, 2 d. 4 ö. Landt-Bibliothek, 1 d. 10 ö. Sveriges Hushåls-räkning för år 1763, upgifwen såsom förslag, huru et sådant Närings-werk må inrättas, 24 ö. Berättelse, huru den otrogna Casseuren blef afbankad ifrån systan, 2 ö. Samtal imellan en Borgare och en Bonde om närvarande tider, 6 ö. S:mt. Protocoll, hållne i Kongl. Maj:ts Råd-kamare, wid tillfälle, at Hans Kongl. Maj:t där första gången intog Des Thron: innefattande Herr Riks-Rådets, Grefwe Ekeblads hålne underdånige Tal, jämte Hans Maj:ts därå i Råder gifne Swar, 5 ö.